

Express Drama

over de meerwaarde
van een eigenwijze
dramatherapeutische
interventie op school

Marc Willemsen

Express

Express is een ondersteunend zorgprogramma bedoeld voor zowel het primair als voortgezet onderwijs. Het is gebaseerd op een groot project in New Haven, Connecticut, Amerika; het ALIVE (Animating Learning by Integrating and Validating Experience) programma.

Doelstelling(en) Express

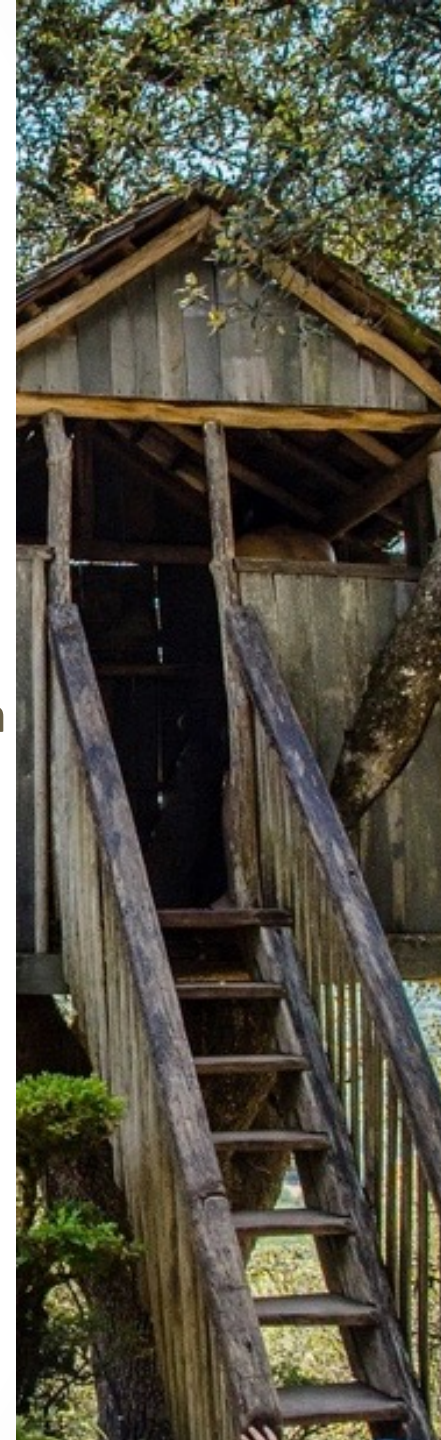
Het biedt leerlingen een veilige plek om te kunnen ventileren, hun gevoelens en gedachten te uiten, te spelen met persoonlijke thema's en plezier te ervaren in spel. Het biedt het zorgteam, mentoren en/of leerkrachten/docenten een extra hulplijn in het zorg dragen voor de klas(sen).

Op korte termijn is de doelstelling gericht op:

- het (beter) kunnen ventileren, verlagen van spanning/stress en vroeg-signalering van (eventuele) problematiek.
- Daarnaast stimuleert het leerkrachten/docenten om alert te zijn op mogelijke signalen die wijzen op een 'verhoogd spanningsniveau' van leerlingen.

Op lange termijn is het gericht op:

- het stimuleren van de sociaalemotionele ontwikkeling van kinderen/ jongeren,
- het vergroten van de groepscohesie
- en het ondersteunen van het pedagogische klimaat in de klas (NJI).

Onderdelen

Express bestaat uit:

- Individuele sessies van vijftien minuten die door een dramatherapeut aan een leerling in een aparte ruimte worden aangeboden.
- Een onbepaald aantal sessies, omdat ze op onregelmatige en noodzakelijke momenten worden ingezet.
- In onderzoek: Drama-klasinterventies (Nadia)

Door leerlingen een plek te geven om hun spanning kwijt te kunnen en hun hoofd leeg te maken, ontstaat er weer ruimte om op school te focussen, om te leren. Op de lange termijn kunnen ook gedragsproblemen verminderen en kan het pedagogisch klimaat ondersteund door interventies in de klas verbeteren.

15 minuten

- Samen lopen naar de ruimte en actieve betrokken uitnodiging om hetgeen speelt in het spel te brengen.
- RAP (uitleg regels en oefenen met het doen alsof)
- Spel: Activatie en deflatie (6 stappen: opening; uitdaging; spanningsgebied en varielation; benoemen; herkennen; exit)
- Begeleid terug naar de klas

(meting voor- en achteraf)

Hoe voel ik mij nu?

Heel blij

Okay

Niet zo goed

Verdrietig
of boos

Heel verdrietig
of boos

The background of the slide features a warm, golden-toned image. It shows an open book with its pages fanned out, resting on a surface. Scattered around the book are several autumn leaves in shades of brown and gold. In the upper right corner, there are soft, out-of-focus circular lights (bokeh) in warm tones, creating a dreamy and artistic atmosphere.

Spel & Improvisatie

Interactie (relatie)

Activatie & Actualisatie

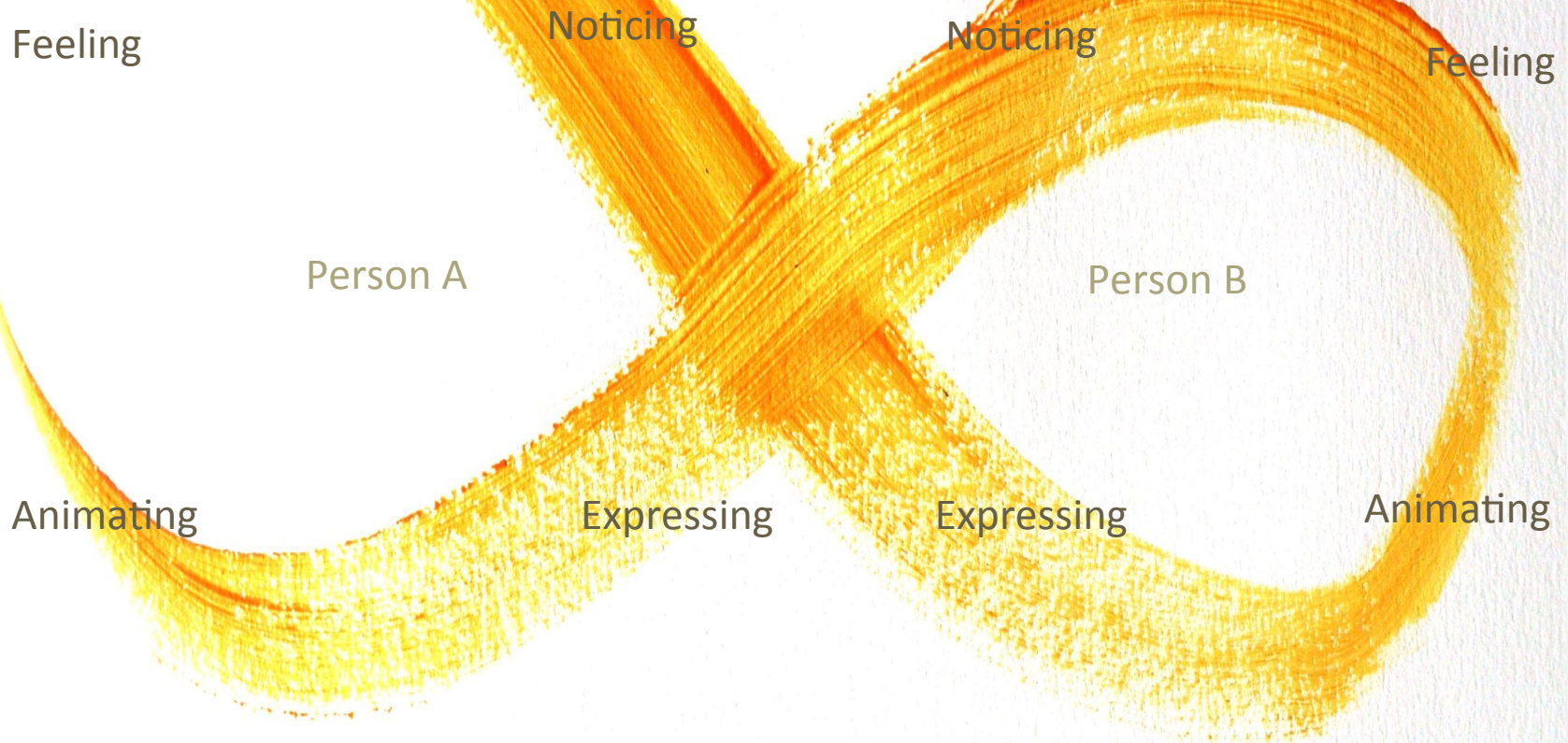
Variëlatie

Express maakt gebruik van de methode Developmental Transformations. Deze methode is ontwikkeld door dr. David Read Johnson, RDT-BCT. Het draait in deze methode om improvisatiespel, waarbij binnen veilige grenzen op een belichaamde wijze gespeeld kan worden met emoties en gevoelens. Daarbij zijn kind/jongeren de tekst. Spelplezier en een vrolijke energie staat centraal.

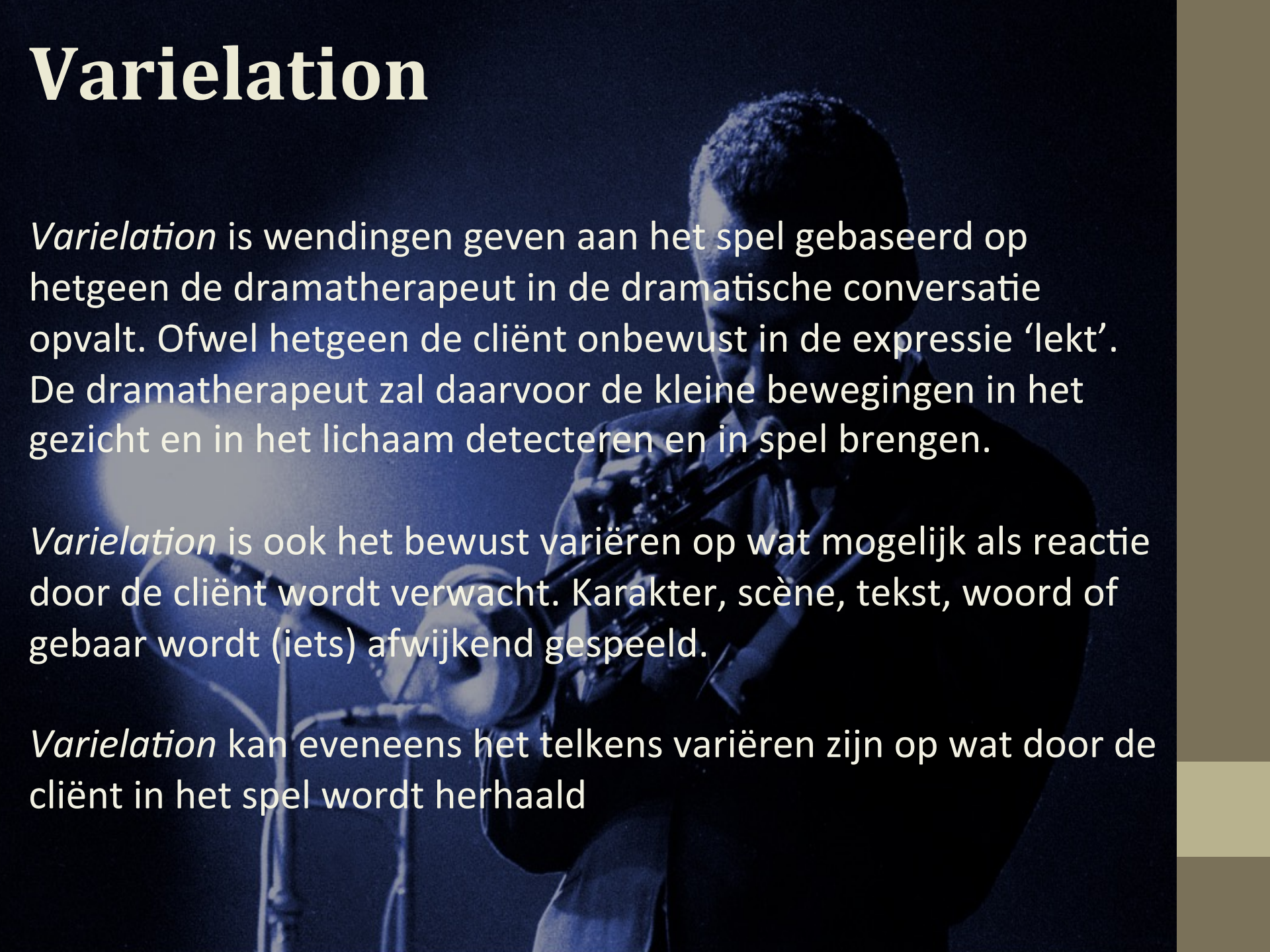
Spel & Improvisatie: De playspace (het speelvlak)

discrepantie (doen als-of);
afzien van geweld (niet van de representatie!);
wederzijdse overeenstemming;
omkeerbaarheid.

Interactie (relatie), activatie & actualisatie: Dramatische conversatie

Varielation

A man in a dark suit is playing a trumpet. He is positioned in the center-right of the frame, facing slightly left. The lighting is dramatic, with a strong blue tint and a spotlight effect on the man and his instrument. The background is dark and out of focus.

Varielation is wendingen geven aan het spel gebaseerd op hetgeen de dramatherapeut in de dramatische conversatie opvalt. Ofwel hetgeen de cliënt onbewust in de expressie 'lekt'. De dramatherapeut zal daarvoor de kleine bewegingen in het gezicht en in het lichaam detecteren en in spel brengen.

Varielation is ook het bewust variëren op wat mogelijk als reactie door de cliënt wordt verwacht. Karakter, scène, tekst, woord of gebaar wordt (iets) afwijkend gespeeld.

Varielation kan eveneens het telkens variëren zijn op wat door de cliënt in het spel wordt herhaald

Sleutel-interventies

Mirroring, Repeating, Cycling, Joining, Faithful Rendering,
Intensifying, Defining, Act Completion, Emergent variation,
Transforming-To-The-Here-and-Now, Action interpretation,
Pre-empting, Merge, etc.

Bachelor thesis

Brouwer, W., F. Hulsbergen. (2014). *We hebben Express sessies gedaan. Hoe de pilot van het Express programma werd ervaren door de betrokkenen, en een schets van een mogelijke toekomst.* HU.

Gorp, van L., K. van der Voort, M. Van Meegen (2014). *Express: Een onderzoek naar de effecten van Expresss sessies bij twaalf brugklasleerlingen binnen het regulier onderwijs door middel van de dramatherapeutische methode Developmental Transformations.* HAN.

Momenteel:

Lambregts, M., R. Rutten (2017). Werktitel: *Nadia-project. Klasinterventies om de groepscohesie en het pedagogisch klimaat te ondersteunen.* HU.

Scholen die bij de pilots betrokken zijn of zijn geweest:

Gemini College, Lekkerkerk (2014) Pilot in samenwerking met studenten HU en HAN.

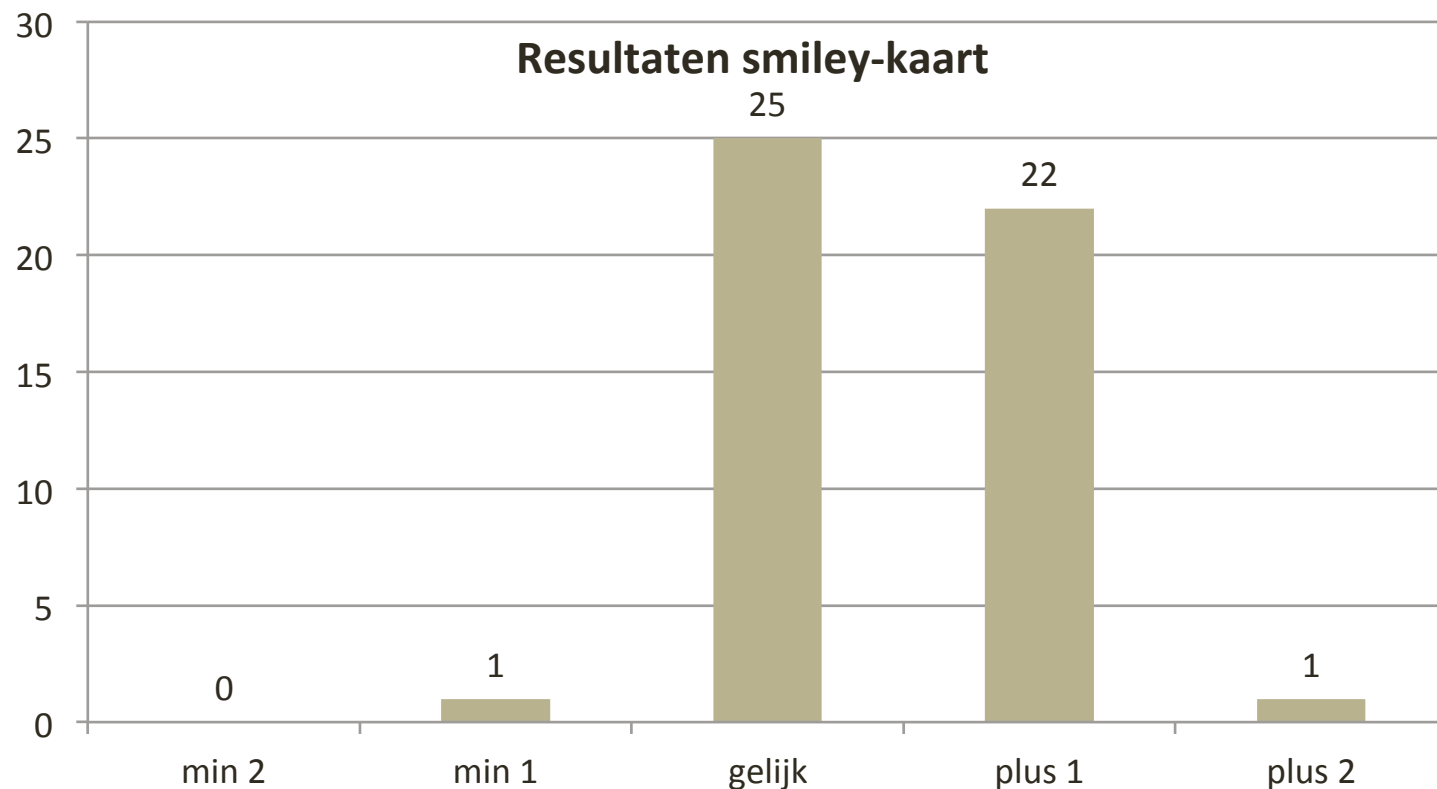
Mulock Houwer, Amersfoort (2015-2016) Pilot in samenwerking met alumni dramatherapie HU.

OBS Tuindorp, Utrecht (2017) Pilot in samenwerking met studenten HU.

Gemini College in Lekkerkerk

VMBO Basis/kader en VMBO tl.

Youth Self Report (YSR), Child Outcome Rating Skills (CORS), Smiley kaart, Sessie-logboek, Interviews leerkrachten, zorgteam, uitvoerders express

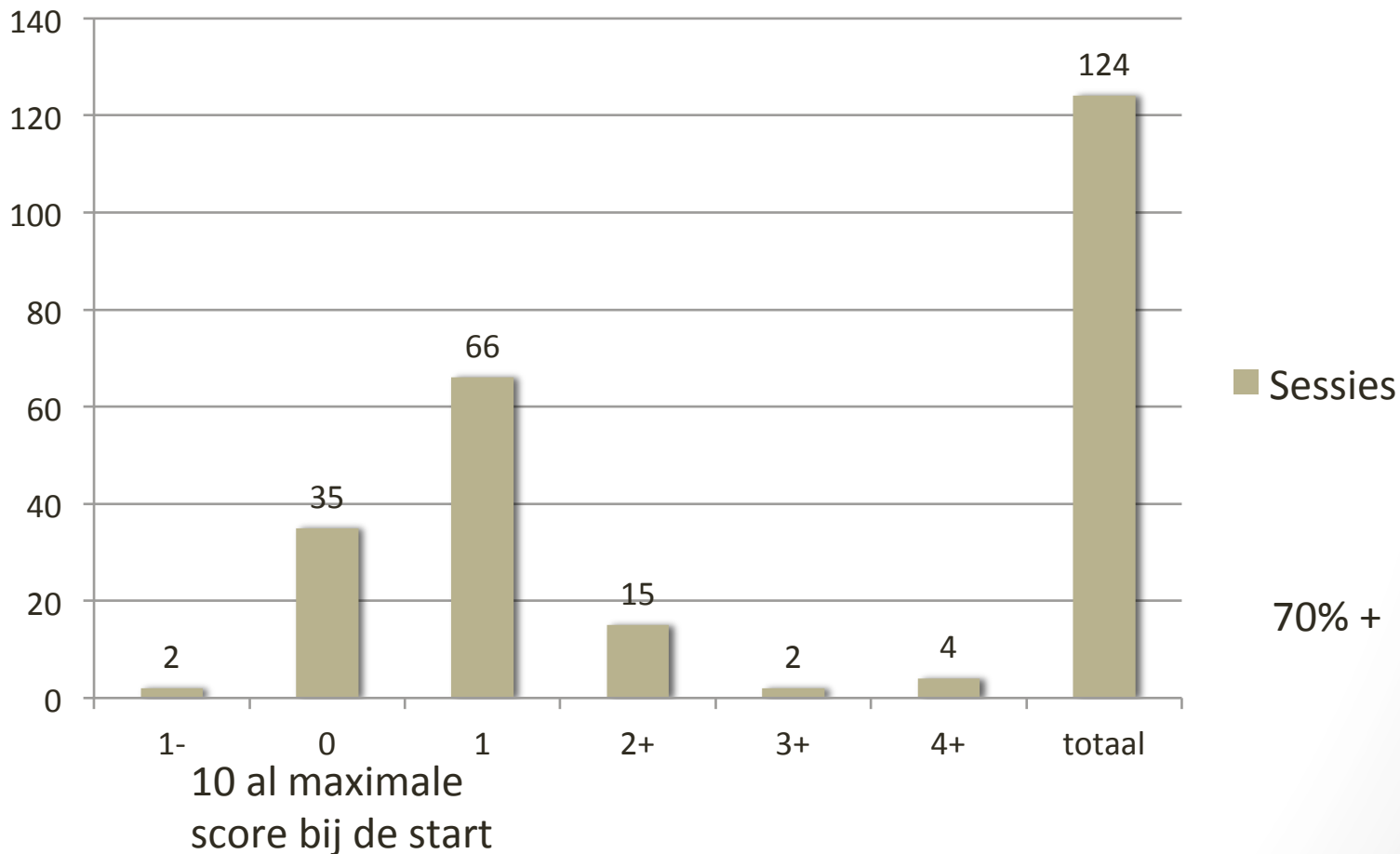
15 al maximale
score bij start

Mulock Houwer in Amersfoort

SO

Smiley kaart, Sessie-logboek, Interviews leerkrachten, zorg coördinator, uitvoerders express.

Resultaten smiley-kaart

Veelbelovende interventie?

